

NAŠA NAJBOLJA ZAOSTAVŠTINA

Knjiga „Crnogorska moderna“ koju je priredio Branko Banjević predstavljena je u srijedu večer u biblioteci Gimnazije „Slobodan Škerović“. U antologiji poezije Banjević je pjesnike međuratne generacije posmatrao u kontekstu epohe u kojoj su stvarali, pokazujući kontinuitet trajanja crnogorske književnosti i značaj moderne u vremenu u kom su nastali. Ukazao je i na njen značaj u našem ukupnom književnom stvaralaštvu. Autor je u antologiju uvrstio šest pjesnika - Rista Ratkovića, Mirka Banjevića, Radovana Zogovića, Janka Đonovića, Stefana Mitrovića i Aleksandra Lesa Ivanovića.

Vrijednost

„Sve što je u ovoj antologiji je poetska vrijednost – i za nas, i za Francuze, Engleze, za svakoga. Ovi pjesnici napravili su još mnogo dobrog što u ovu knjigu nije stalo. Ovdje je najbolje od najboljeg. Oni su našu kulturu odbranili od zaborava. Stvorili su modernu vezu sa crnogorskom tradicijom“, kazao je Banjević. Svi su crnogorski pisci, prema riječima Banjevića, a sa njima i jugoslavenski, pripadali idealističkoj ideji. Odnosno, opštim ljudskim idejama koje su pokretale svijet ka pravdi, slobodi, napretku. „Zajedničko svim našim piscima te epohe jeste to što su pokušavali da budu angažovani. Pokušavali su da pomognu ljudima da shvate u kakvom društvu žive, da ih osvijeste, da vrijeme približe narodu“, naveo je Banjević.

Književnost je, kao i umjetnost, univerzalna. Ova djela su, kako je autor kazao, najbolja zaostavšina koju kao društvo imamo, jer predstavljaju neraskidivu sponu među ljudima i narodima. „Na svim štokavskim jezicima početkom 20. vijeka nastajala je moderna literatura. Nju čine Andrić, Krleža, Crnjanski i drugi koji su stvarali modernu poetsku riječ. Naši pjesnici su desetak godina mlađi od njih, ali su bili povezani sa njima. To čini neraskidivu kulturnu vezu štokavske moderne literature“, naveo je Banjević.

Sjećanja

Banjević se, predstavljajući knjigu, neizostavno morao vratiti u prošlost. Prisjetio se svih pjesnika koje je uvrstio u antologiju i poznanstava sa njima. Kroz njegovu retrospekciju i posjetioci su mogli steći utisak da su na neki način upoznali naše poznate pisce. Sa posebnom emocijom autor monografije govorio je o svom stricu, istaknutom crnogorskom pjesniku Mirku Banjeviću. „Ja sam odrastao na Mirkovom krilu. Najljepša sjećanja na djetinjstvo su mi okupljanja pisaca u našoj staroj, porodičnoj kući. Mirko kao profesor i vaspitač nikada nije bio nametljiv. Uvijek mi je donosio knjige, ali nikada mi nije rekao da pročitam neku. Sjećam se, jednom mi je ostavio knjigu Tina Ujevića. Kad sam je pročitao, rekao sam mu da mi je bila izuzetno teška za čitanje, a on mi je odgovorio: 'Ovo što si do sada čitao su pjesnici za školu, a ovo je pjesnik za pjesnike'.

Knjiga *Crnogorska moderna* štampana je u izdanju Matice crnogorske, a direktorica Gimnazije „Slobodan Škerović“ Zoja Bojanić-Lalović, nada se da će ovaj događaj biti početak uspješne saradnje. „Nadam se da ćemo i u budućnosti predstavljati značajna izdanja, te da će naši učenici upoznati ljude koji se okupljaju oko Matice crnogorske. Imamo u planu brojna predavanja, okrugle stolove... Želimo da napravimo lijep spoj mladosti i iskustva“, kazala je Bojanić-Lalović. Stihove iz antologije „Crnogorska moderna“ govorili su učenici Jana Radunović i Vladimir Laković, a moderatorica programa bila je Sanja Marjanović.

Ristova lipa

Banjević je gimnazijalcima ispričao brojne anegdote o crnogorskim pjesnicima. Prisjetio se i ispraćaja Rista Ratkovića. „Ratković je bio veoma skroman i obrazovan čovjek. Miran i voljen u društvu. Oko njega se okupljala crnogorska mladež i intelektualna beogradska elita. Bila je čast biti u njegovom društvu. Umro je iznenada, 1954. godine. Tri dana prije toga radio sam sa njim intervju za Pobjedu. Risto nije imao nikakve političke funkcije, ali su ga na počinak ispratili brojni intelektualci i političari. Sahranjen je ispod jedne velike lipe. Sjećam se da mi je tada moj stric Mirko rekao: 'Sad će mu biti lijepo, pod ovom lipom“, kazao je Banjević.